

**CONSILIUL PENTRU SUPRAVEGHEREA PUBLICĂ
A ACTIVITĂȚII DE AUDIT STATUTAR**

- CSPAAS -

**Raportul Consiliului superior privind activitatea desfășurată
de către CSPAAS în perioada 01.01.2011 – 31.12.2011**

Martie 2012

Cuprins

1. Introducere	3
2. Obiectivele, responsabilitățile și atribuțiile CSPAAS.....	4
3. Activitatea desfășurată de CSPAAS între 01.01.2011 și 31.12.2011 în vederea îndeplinirii Planului anual.....	5

Anexe

Anexa 1: Organigrama CSPAAS.....	11
Anexa 3: Abrevieri.....	12
Anexa 4: Date de contact.....	13

1. Introducere

CSPAAS reprezintă principala structură operațională în cadrul sistemului național de supraveghere publică a activității de audit statutar și are rolul de a asigura îmbunătățirea activității de audit și, prin urmare, de a contribui semnificativ la creșterea credibilității situațiilor financiare auditate.

CSPAAS a fost înființat în anul 2008 prin transpunerea Directivei 2006/43/CE din 17 mai 2006 a Parlamentului European și a Consiliului privind auditul statutar al conturilor anuale și al conturilor consolidate în legislația națională, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90 din 24 iunie 2008, cu completările și modificările ulterioare (OUG 90/2008).

Responsabilitatea principală privind realizarea atribuțiilor CSPAAS în vederea atingerii obiectivelor stabilite de Consiliul superior cade în sarcina executivului CSPAAS. La data elaborării acestui raport președinția CSPAAS era asigurată de către d-l Tiberiu Tudoran, reprezentant al MFP.

Pentru urmărirea progreselor înregistrate, CSPAAS are obligația publicării anuale a unui raport de activitate. Raportul anual de activitate are ca principal obiectiv asigurarea transparenței față de publicul interesat a rezultatelor activității de monitorizare și supraveghere publică.

Acest Raport pune accent pe activitățile desfășurate de CSPAAS pentru anul 2011. Raportul executivului CSPAAS privind activitatea acestuia pe anul 2011, aflat pe site-ul CSPAAS, prezintă mult mai detaliat activitățile desfășurate.

Încurajăm transmiterea de observații și propuneri privind îmbunătățirea activității CSPAAS, în limitele și competențele legale atribuite. Datele de contact sunt prezentate în Anexa 3. O listă a abrevierilor utilizate în cadrul acestui document este prezentată în Anexa 2.

2. Obiectivele, responsabilitățile și atribuțiile CSPAAS

Obiectivul strategic principal al CSPAAS îl constituie **promovarea și urmărirea creșterii încrederii publice în activitatea de audit statutar.**

Atingerea obiectivului principal se bazează pe realizarea *obiectivelor strategice complementare*, focalizate pe diverse arii de activitate. Având în vedere atribuțiile CSPAAS, au fost identificate următoarele *obiective strategice complementare* pentru atingerea cărora vor fi concentrate eforturile Consiliului în perioada următoare:

- (i) Creșterea calității auditului statutar;
- (ii) Creșterea profesionalismului auditorilor statutari și a firmelor de audit statutar; și
- (iii) Consolidarea eficacității activității CSPAAS.

Strategia CSPAAS adoptată prezintă principiile de supraveghere avute în vedere, în cadrul mai larg al fundamentelor de operare ale CSPAAS. În cadrul Strategiei sunt prezentate și aspecte care vizează obiectivele și atribuțiile CSPAAS, precum și modul de atingere a obiectivelor, elemente privind guvernanta, finanțarea, modul de responsabilizare a Consiliului.

CSPAAS se bazează pentru realizarea Strategiei pe Planul și Bugetul anual, aprobate de către Consiliul superior al CSPAAS¹, precum și pe Programul anual de activitate al departamentelor.

Prin atribuțiile sale, Consiliul superior asigură buna funcționare și supervizarea funcției executive. Organigrama Consiliului pentru supravegherea publică a activității de audit statutar este prevăzută în Anexa 1.

Mai multe detalii privind responsabilitățile și atribuțiile CSPAAS sunt prezentate în Raportul executivului CSPAAS privind activitatea desfășurată în perioada 01.01.2011 – 31.12.2011.

---

¹ Strategia Consiliului și Planul anual de activitate sunt prezentate pe site-ul CSPAAS, la adresa: <http://www.cspaas.ro>

3. Activitatea desfășurată de CSPAAS între 01.01.2011 și 31.12.2011 în vederea îndeplinirii Planului anual

România experimentează o criză economică severă, aflată deja în al treilea an de desfășurare, cu impact negativ inclusiv asupra activității de audit statutar și organismului său de supraveghere. Aceasta a condus la punerea sub semnul întrebării a capacității operaționale a CSPAAS, încă de la înființarea sa. Efectele au fost puternic resimțite în cursul anilor 2010 și 2011, așteptările fiind pesimiste și pentru anul 2012. Conform directivei CE privind auditul statutar, CSPAAS ar fi trebuit să fie pe deplin funcțional cel târziu la mijlocul anului 2010, ceea ce nu a fost posibil în circumstanțele date. Pentru a contracara acest efect, cel puțin pentru viitor, încă din primul trimestru al anului 2010 Consiliul superior a înaintat către MFP, care are calitatea de inițiator legislativ, propuneri privind modificarea OUG 90/2008, astfel încât, prin modificarea statutului juridic și a formei de finanțare, CSPAAS să poată funcționa normal în vederea realizării atribuțiilor care îi revin conform legii. Din acest motiv, un loc central l-a ocupat, și încă îl ocupă, preocuparea pentru găsirea unor alternative viabile care să permită desfășurarea activității CSPAAS la parametrii normali.

În perioada de referință a acestui raport executivul CSPAAS a funcționat cu un singur angajat propriu – prof. univ. dr. Laurențiu Dobroțeanu – Director al Departamentului de Monitorizare și Investigații, care cumulează și funcția de Director executiv coordonator al CSPAAS, precum și cu persoanele puse la dispoziția CSPAAS de către MFP – Direcția de legislație și reglementări contabile (DLRC): d-ra Adela Pleșea, d-na Elena Perșinaru și d-na Celina Ulmeanu. De asemenea, CAFR a delegat o persoană (d-na Marina Antofie).

Consiliul superior a decis externalizarea unor funcțiuni ale CSPAAS, astfel încât acesta să poată fi operațional. Prin urmare, în anul 2011 funcțiile de contabilitate, administrator IT, consiliere juridică și, parțial, administrativ, au fost asigurate de către prestatori externi specializați de servicii, la un nivel minim (costul lunar total cu aceste servicii fiind, pentru oricare din lunile de execuție bugetară, sub 4.000 lei).

CSPAAS se supune regulilor instituțiilor publice în ceea ce privește atât angajarea personalului, cât și nivelul de salarizare și de cheltuire a banilor publici. Acest factor a condus la o capacitate de operare a CSPAAS mult sub necesități datorită restricțiilor impuse instituțiilor publice pentru anul 2010, continuate și în anul 2011. Urmare a acestor factori a fost necesară revizuirea Bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2011.

În această secțiune prezentăm sintetic atât acțiunile care au putut fi desfășurate în anul 2011, în limitele constrângerilor existente, cât și acțiunile propuse și

nerealizate, împreună cu cauzele care au condus la neîndeplinirea lor. Sinteza acțiunilor este prezentată în funcție de obiectivele strategice, astfel:

A. Audit statutar de calitate

În cadrul acestui obiectiv s-a insistat asupra promovării unui cadru legal aliniat la măsurile adoptate la nivelul Comisiei Europene, în special prin participarea la consultările privind modificarea OUG 90/2008: ca și în 2010, pe tot parcursul anului 2011 au avut loc numeroase întâlniri ale conducerii CSPAAS cu reprezentanți ai părților interesate. Discuțiile au avut ca subiect, în special aspecte legate de modalitatea de finanțare a CSPAAS, statutul său juridic, responsabilitate finală, ș.a.

S-a pus accent pe actualizarea reglementărilor CSPAAS în funcție de evoluția reglementărilor din domeniu, atât a celor naționale cât și a celor europene, pornind de la reanalizarea propunerilor de modificare a OUG 90/2008, până la adoptarea în cadrul Consiliului superior a unor reglementări proprii: Procedura privind respectarea cerințelor de confidențialitate de către personalul Consiliului, adoptarea Regulamentului privind limitarea răspunderii civile a auditorilor statuari și firmelor de audit, discutarea procedurilor privind monitorizarea prin sondaj a gradului de actualizare a informațiilor apărute în Registrul public, etc.

S-a continuat pe linia perfecționării procesului de adoptare a standardelor și reglementărilor în domeniul auditului statutar de către CAFR, în special prin analiza hotărârilor emise de către Consiliul CAFR în cursul anului 2011 cu impact asupra activității de audit statutar și transmiterea către CAFR a recomandărilor pentru îmbunătățirea reglementărilor analizate de către CSPAAS, ori de câte ori a fost cazul. O mare parte dintre acestea au necesitat și avizare/aprobarea a Consiliului superior al CSPAAS: au fost supuse procedurii de avizare/aprobare un număr de 47 de hotărâri ale CAFR în cursul anului 2011.

S-a dorit o mai bună monitorizare a respectării de către membrii CAFR, atât prin mecanisme directe, cât și prin monitorizarea acțiunilor pe care CAFR le adoptă în această direcție, a standardelor de calitate pentru serviciile prestate în domeniul auditului statutar, în condițiile respectării cerințelor de etică profesională. Din nefericire, datorită imposibilității angajării personalului necesar în departamentul de specialitate (pentru anul 2011, posturile vacante au fost blocate pentru toate instituțiile publice) s-a putut acționa doar în direcția perfecționării cadrului funcțional pentru desfășurarea activității Comisiei de Disciplină a CSPAAS, inclusiv prin transmiterea către MFP a unor propuneri de modificare a anumitor articole ale OUG 90/2008 cu impact asupra atribuțiilor și componenței Comisiei de Disciplină a CSPAAS.

B. Caracterizarea prin profesionalism a auditorilor statutari și a firmelor de audit statutar

Privitor la supervizarea modului în care Camera își exercită atribuțiile de reglementare în domeniul auditului statutar față de proprii săi membri s-a urmărit în principal alinierea normelor și procedurilor Camerei la cerințele Directivei 43/2006/CE și ale OUG 90/2008, dar și la reglementările IFAC relevante pentru activitatea de audit statutar.

O atenție specială ar fi trebuit acordată adoptării standardelor profesionale, principiilor etice, ghidurilor profesionale și a altor reglementări necesare desfășurării activității de audit statutar. Deși responsabilitatea finală cu privire la adoptarea standardelor de audit și a celor privind etica profesională revine organismului de supraveghere nu a fost implicat în acest proces. Cu excepția avizării Hotărârii Consiliului Camerei de adoptare a standardelor de audit rezultate în urma procesului de clarificare a Standardelor Internaționale de Audit de către IFAC, CSPAAS nu a fost consultat de către CAFR în procesul de traducere/revizuire a standardelor internaționale de audit și a Codului Etic, conform atribuțiilor care-i revin. Acest lucru ar putea fi motivat și de faptul că la momentul derulării acestui proces (anul 2009) CSPAAS nu beneficia de un aparat executiv propriu.

Monitorizarea modului în care Camera asigură publicarea și însușirea reglementărilor actualizate din domeniul auditului statutar de către membrii săi a fost destul de dificil de realizat în condițiile lipsei de personal – nu dispunem până la acest moment de o informare oficială a CAFR privind procesul de publicare și însușire a reglementărilor din domeniul auditului statutar de către membrii săi. Se pare totuși că reglementările sunt aduse în mod adecvat la cunoștința auditorilor prin diverse canale de comunicare ale CAFR, cele mai importante fiind site-ul, revista proprie și întâlnirile periodice organizate cu membrii profesiei. Totodată, hotărârile de interes pentru auditori sunt publicate și în Monitorul Oficial al României, partea I.

O serie de acțiuni propuse pe linia acestui obiectiv au întâmpinat dificultăți majore. Astfel, derularea de investigații proprii de către CSPAAS în domeniul auditului statutar și asigurarea unui proces disciplinar adecvat privind aspectele care afectează în mod semnificativ interesul public nu a fost pusă în aplicare, în principal datorită lipsei personalului de specialitate. Un punct favorabil pentru activitatea de audit statutar îl constituie faptul că nu s-au primit, cel puțin până în prezent, reclamații cu privire la auditorii statutari sau firmele de audit. Au fost numiți membrii Comisiei de Disciplină a CSPAAS și a fost elaborat sub forma de proiect un regulament al comisiei respective, fiind programat pentru adoptare în cursul anului 2012. Nu s-a putut realiza monitorizarea procesului de pregătire profesională a stagiarelor în activitatea de audit și de pregătire profesională continuă a

auditorilor, pregătirea personalului de specialitate în cadrul Departamentului de monitorizare și investigații, dar nici monitorizarea evoluțiilor în cadrul raportărilor financiare sau evaluarea acelor rapoarte de audit care ar putea afecta negativ încrederea publicului în raportările financiare datorită imposibilității angajării personalului necesar în departamentul de specialitate.

C. Eficacitatea activității CSPAAS

S-a insistat pe punerea în practică a principiilor unei bune supravegheri, a asigurării transparenței și responsabilității pentru atingerea eficacității necesare. Pentru a atinge obiectivul privind transparența Strategia, Planul anual de activitate pentru 2011 și raportul de activitate pentru 2010 au fost publicate pe site-ul CSPAAS, alături de alte informații relevante privind activitatea noastră. Prin intermediul materialelor afișate pe site s-a urmărit o prezentare cât mai detaliată a CSPAAS, pornind de la legislație, comunicate, componența Consiliului superior, etc. Din punct de vedere logistic, în cursul anului 2011 a fost finalizat și activat site-ul propriu.

Pentru ca CSPAAS să poată fi recunoscut pe plan intern și internațional ca organism credibil, cu autoritate în domeniul său de activitate s-a accentuat cooperarea cu organismele naționale relevante: cu Ministerul Finanțelor Publice, inclusiv prin participarea la ședințe ale CCRF, în special în vederea dezbaterii proiectului de modificare a OUG 90/2008, cu alte instituții reprezentate în Consiliul superior: BNR, CSA, CNVM, CSSPP, Ministerul Justiției, etc. în cursul anului 2011 CSPAAS a fost inclus în cadrul sistemului IMI ca și utilizator. S-a cooperat cu organismele profesionale din domeniul contabilității: CAFR și CECCAR.

Pe plan internațional, s-a continuat sau s-a inițiat cooperarea cu organisme similare de supraveghere a profesiei, dar și cu organisme ale profesiei din cadrul UE: CSPAAS este membru al EGAOB și, în această calitate CSPAAS participă la reuniunile EGAOB, are o corespondență activă cu membrii EGAOB, în special în ceea ce privește solicitarea de informații privind supravegherea publică, ș.a.m.d. De asemenea, s-au analizat concluziile Comisiei Europene rezultate în urma lansării Cărții verzi privind politica de audit, s-au formulat comentarii cu privire la direcțiile de acțiune propuse de Comisie pentru lansarea unor posibile opțiuni legislative, etc. A început participarea activă la întâlnirile de lucru ale EAIG pe problematica inspecțiilor în domeniul asigurării calității angajamentelor de audit statutar, s-au elaborat și transmis răspunsuri pentru diverse solicitări de informații ale organismelor de supraveghere din Statele Membre ale UE, s-a analizat rolul și atribuțiile Grupului european privind inspecțiile în domeniul auditului (EAIG) etc. Totodată, s-a adoptat decizia de demarare a procedurilor de aderare la IFIAR. Declanșarea procedurilor de aderare va avea loc în 2012.

În același timp, s-a urmărit stabilirea și strângerea relațiilor CSPAAS cu organizații profesionale și de supraveghere din statele membre ale UE, s-a purtat o amplă corespondență cu reprezentantul ICAEW, au avut loc întâlniri de prezentare reciprocă a organizațiilor pentru găsirea unor puncte comune de interes. De asemenea, s-a corespondat cu reprezentantul ACCA pentru România, Moldova, Bulgaria și Grecia în vederea găsirii unor puncte de interes comune și a stabilirii posibilităților viitoare de colaborare.

Pe de altă parte, este dificil de realizat o analiză amplă privitoare la relevanța activității CSPAAS pentru interesul public datorită lipsei personalului necesar. Totuși, există o serie de semnale pozitive privind credibilitatea pe care CSPAAS caută să o sporească: contactele cu EGAOB, invitația de aderare la IFIAR, contactele cu profesiile străine din domeniu, în special cu cele din Marea Britanie. Din punct de vedere al relevanței, se poate menționa și inițiativa de a plasa și CECCAR sub supravegherea acestui organism.

Pentru asigurarea eficacității CSPAAS, obținerea capacității operaționale necesare este esențială. În acest sens s-a urmărit și s-a realizat asigurarea unui sediu adecvat pentru desfășurarea activității, dar și pentru asigurarea bazei financiare și materiale. Din nefericire, datorită restricțiilor impuse instituțiilor publice privind angajarea de personal, resursa umană nu a putut fi încă asigurată.

Pentru atingerea obiectivelor propuse, CSPAAS a desfășurat în perioada de referință, conform Programului de activitate al departamentelor pentru 2011, și alte activități de susținere a atingerii obiectivelor din Strategie și din Planul anual. Activitățile respective pot fi împărțite în două categorii:

- activități de natură profesională, derivate din responsabilitățile care revin CSPAAS conform OUG 90/2008, și
- activități de asigurare a funcționalității CSPAAS.

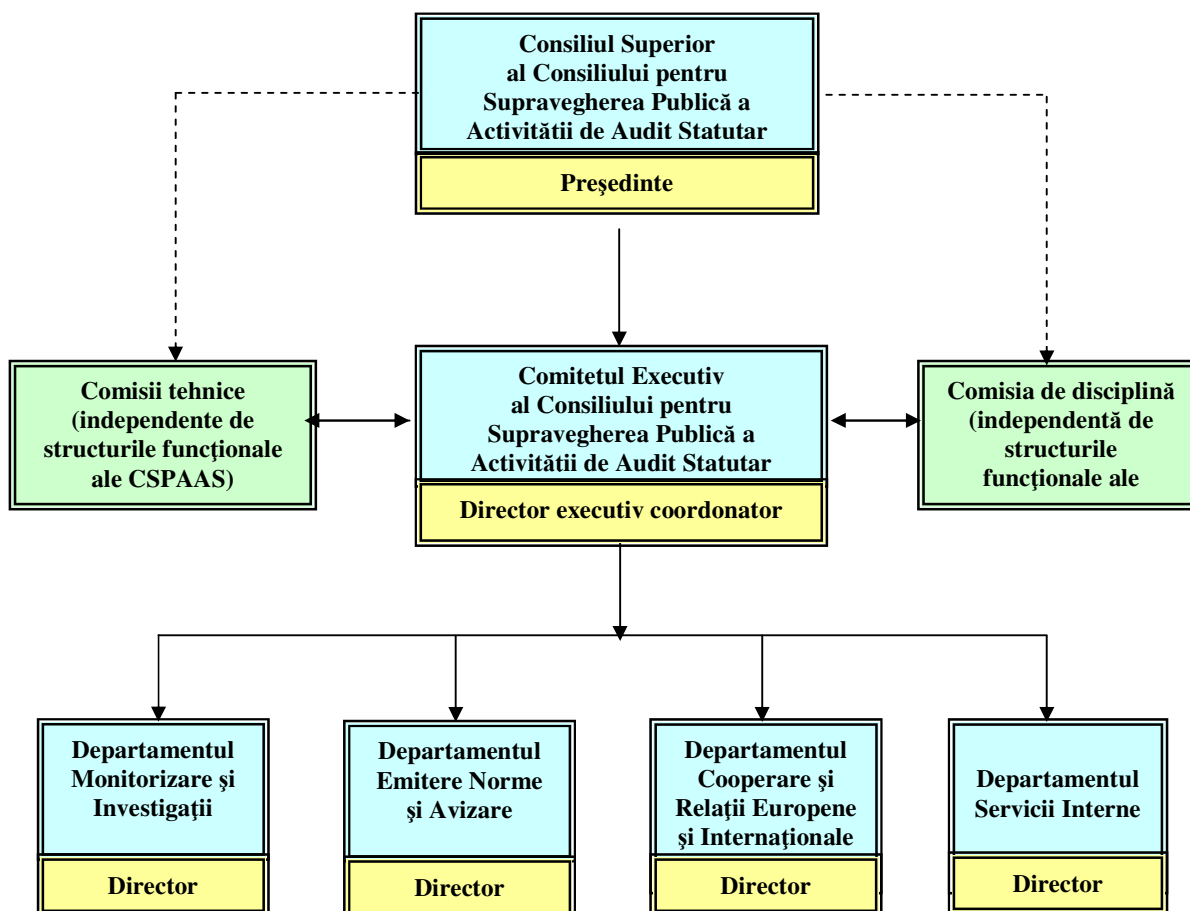
Cele mai importante activități de natură profesională au fost cele legate de analiza și comunicarea unor aspecte privind reglementările emise de Consiliul CAFR cu incidență asupra activității de audit statutar. O parte din aceste activități au fost deja prezentate. Au mai fost desfășurate și alte activități de natură profesională, cum ar fi continuarea procesului de monitorizare de către CSPAAS a Registrului public ce a implicat și verificarea, prin sondaj, a gradului de actualizare a informațiilor prezentate în Registrul public afișat pe site-ul CAFR.

Dintre activitățile de asigurare a funcționalității CSPAAS, desfășurate în perioada de referință menționăm, în principal: organizarea ședințelor Consiliului superior al CSPAAS și ale Comisiilor tehnice, întocmirea Rapoartelor periodice de activitate ale executivului CSPAAS, actualizarea și urmărirea realizării Strategiei CSPAAS, elaborarea Planului anual al CSPAAS pentru 2012 și urmărirea în execuție a Planului anual pentru 2011, elaborarea Programului departamentelor CSPAAS

pentru anul 2012 și urmărirea în execuție a Programului anual pentru 2011, asigurarea programelor informatice necesare, asigurarea serviciilor și a utilităților necesare, etc. De asemenea, în cursul anului 2011, au fost inițiate o serie de acțiuni juridice, în vederea soluționării dosarului aflat pe rolul Judecătoriei sectorului 4, având ca obiect: contestația CSSPP la executarea silită, precum și cererea de intervenție formulată de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, în interesul CSSPP.

Activitățile de natură financiar-contabilă desfășurate în perioada de referință au fost, în principal, cele de elaborare a Bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2011, a Bugetului rectificat pentru sem. al II-lea al anului 2011, elaborarea Proiectului de buget pentru anul 2012, precum și a prognozei bugetare pentru perioada 2012-2015, întocmirea situațiilor financiare anuale și a raportului de gestiune pe bază de bilanț la data de 31 decembrie 2010, organizarea contabilității instituției în conformitate cu prevederile legale ș.a.

Organigrama Consiliului pentru supravegherea publică a activității de audit statutar

Anexa 2

Abrevieri

ACCA – Association of Chartered Certified Accountants (Asociația Contabililor Autorizați)

BNR – Banca Națională a României

CAFR – Camera Auditorilor Financiari din România

Camera – Camera Auditorilor Financiari din România

CCRF – Consiliul Contabilității și Raportărilor Financiare

CECCAR – Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România

CE – Comisia Europeană

CNVM – Comisia Națională a Valorilor Mobiliare

Consiliul – Consiliul pentru Supravegherea Activității de Audit Statutar

CSPAAS – Consiliul pentru Supravegherea Activității de Audit Statutar

CSA – Comisia de Supraveghere a Asigurărilor

CSSPP – Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private

Directiva 2006/43/CE – Directiva 2006/43/CE din 17 mai 2006 a Parlamentului European și a Consiliului privind auditul statutar al conturilor anuale și al conturilor consolidate

DLRC – Direcția de legislație și reglementări contabile (din cadrul MFP)

EAIG – European Audit Inspection Group (Grupul European pentru Inspecțiile în Audit)

EGAOB – European Group of Auditors` Oversight Bodies (Grupul European al Organismelor de Supraveghere al Auditorilor)

ICAEW – Institute of Chartered Accountants in England and Wales (Institutul Contabililor Autorizați din Anglia și Țara Galilor)

IFAC – Federația Internațională a Contabililor

IFIAR – International Forum of Independent Audit Regulators (Forumul internațional al reglementatorilor independenți din domeniul auditului)

IMI – Sistemul de Informare al Pieței Interne

MFP – Ministerul Finanțelor Publice

OUG 90/2008 – Ordonanța de urgență a guvernului nr. 90 din 24 iunie 2008, cu completările și modificările ulterioare

UE – Uniunea Europeană

Anexa 3

Date de contact

Adresa: Splaiul Unirii nr. 12, Bl. B6, parter, tronson III, sector 4, București

Telefon: 021.319.19.07
Fax: 021.319.19.06
Email: cspaas@cspaas.ro

Persoane de contact:

Laurențiu Dobroțeanu, director executiv coordonator
Email: laurentiu.dobroteanu@cspaas.ro

Adela Pleșea, director economic
Email: adela.plesea@cspaas.ro